

2016-08-23

Dnr SU FV-1.1.3-1992-16

Regeringskansliet
(Finansdepartementet)
103 33 Stockholm

Remiss: Kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om faktablad för paketerade och försäkringsbaserade investeringsprodukter för icke-professionella investerare (Priip-produkter)

Juridiska fakultetsnämnden tillstyrker lagförslaget med nedan angivna kommentarer.

Promemorians förslag till en ny lag syftar till att införa sådana kompletterande bestämmelser som krävs med anledning av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1286/2014 av den 26 november 2014 om faktablad för paketerade och försäkringsbaserade investeringsprodukter för icke-professionella investerare (Priip-produkter).

Förordningen kommer att bli direkt tillämplig i medlemsstaterna och fakultetsnämnden avstår därför från att kommentera förordningens materiella innehåll. Utöver den materiella regleringen innehåller dock förordningen krav på medlemsstaterna att införa kompletterande reglering främst avseende tillsyn och sanktioner.

Bedömningen i promemorian, att den kompletterande regleringen ska införas genom en särskild lag, är enligt fakultetsnämnden välmotiverad. Likaså instämmer fakultetsnämnden i bedömningen att Finansinspektionen ska vara behörig myndighet.

Vad gäller Finansinspektionens föreslagna tillsynsbefogenheter vill fakultetsnämnden framhålla följande. Lagförslaget innebär att Finansinspektionen i tillsynen av att EU-förordningen följs får förelägga företag och andra att tillhandahålla uppgifter, handlingar eller annat samt förelägga den som förväntas kunna lämna upplysningar i saken att inställa sig till förhör (3 §). Enligt andra lagar på det finansiella området ges Finansinspektionen rätt att genomföra s.k. platsundersökningar (se t.ex. 13 kap. 4 § lag (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse). Enligt fakultetsnämnden finns det skäl för att införliva denna möjlighet även i den föreslagna lagen. I vart fall bör möjligheten övervägas. Nederst på sidan 17 i promemorian finns ett svårtolkat uttalande. Där anges att en skyldighet att inställa sig vid förhör inte innebär en skyldighet att yttra sig. Rimligen bör uttalandet inte tolkas som att företrädare för företag under tillsyn utan konsekvenser, i

Juridiska fakultetsnämnden

vart fall för företaget, kan vägra att yttra sig över frågor från tillsynsmyndigheten. Uttalandets innebörd bör klargöras.

Fakultetsnämnden ifrågasätter varför bestämmelserna om sanktionsavgifter ska vara olika för fysiska och juridiska personer. Som påpekas i promemorian är det här inte fråga om fysiska personer som åläggs en avgift för en juridisk persons överträdelser utan sanktionsavgifter för egna överträdelser. Att behandla fysiska och juridiska personer olika innebär därmed att samma överträdelse i samma verksamhet behandlas olika beroende av vilken form rörelsen bedrivs. Visserligen behandlar EU-förordningen fysiska och juridiska personer olika, men inte på ett sådant sätt att den svenska lagen behöver utformas på samma sätt. I vart fall finns skäl att överväga huruvida fysiska och juridiska personer bör behandlas olika enbart på den grunden.

Fakultetsnämnden välkomnar att det EU-baserade investerarskyddet utvecklas genom nu behandlade förordning, som har som målsättning att införa tydliga krav på att relevant information tillställs icke-professionella investerare innan dessa förvärvar Priip-produkter. Särskilt välkomnar fakultetsnämnden att förordningen får ett brett tillämpningsområde och alltså inte endast riktas mot någon eller några specifika produkter samt att tillämpningsområdet därtill ska ses över och eventuellt breddas ytterligare inom ett par år. Fakultetsnämnden uppfattar detta som ett steg i rätt riktning mot en mer enhetlig reglering av de finansiella marknaderna – i kontrast till det lapptäcke av specifika produktregleringar som EU-baserad reglering tidigare givit upphov till. Nuvarande fragmentariska reglering riskerar att bli svårtillämpad, svåröverblickbar och brista i koherens, något som inte minst kan drabba aktörer som omfattas av flera av regelverken.

Visserligen avstår fakultetsnämnden från att kommentera förordningens materiella innehåll, men något bör sägas om dess förenlighet med subsidiaritetsprincipen och proportionalitetsprincipen. Fakultetsnämnden anser att förordningen är förenlig med dessa principer, givet att (i) den finansiella marknaden är snabbörlig, (ii) investeringar i finansiella produkter i regel har bäring på en privatpersons ekonomi på såväl kort som lång sikt, samt (iii) det i dagsläget råder stor variation i ett flertal hänseenden vad gäller hur regleringen ser ut i de olika medlemsstaterna (även i frågor som är reglerade via EU-direktiv). Risk finns således att mindre ingripande åtgärder från EU-nivå inte skulle varit tillräckliga för att säkerställa ett harmoniserat och fullgott investerarskydd.

Avgörande för att säkerställa en framtida harmonisering inom EU blir hur den praktiska tillämpningen av förordningen kommer att utvecklas i de enskilda medlemsstaterna. Ur detta perspektiv är det positivt att EIOPA ges såväl erforderligt mandat som erforderligt ansvar för att följa upp medlemsstaternas tillämpning. Mot detta bör dock ställas risken för att centralisering kan komma att leda till dåligt anpassade regler och beslut som skapar misstro hos allmänheten. Det är därför viktigt att fortlöpande utvärdera EU-regleringens tillämpning i förhållande till proportionalitets- och subsidiaritetsprincipen.

